SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 222. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 21, 1991. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 21-го ЛИСТОПАДА 1991 Ч. 222. РІК XCVIII.

ЗАКЛИК

Патріярха Мстислава до вірних УАПЦ в Україні

Переживаємо тепер може найтяжчий в історії нашого народу іспит: дати доказ нашої дозрілости на повну державну незалежність, себто здобути моральне право знайтися нарешті у колі вільних народів світу. Відомо, що вислід кожного іспиту виявляється в сумі позитивних відповідей на поставлений запит. В даному випадку мова йде про відповідь кожного з нас на запит: Чи схвалюєте ви проголошення Верховною Радою акту про повну державну незалежність України?

Очевидно, відповіддю кожного з нас може бути лише і виключно рішуче та коротке — „так".

Чому? — може хтось Вас запитати. Відповідь на такий запит дав уже за всіх нас геніяльний син українського народу Тарас Шевченко коротким і легко зрозумілим: В своїй хаті і правда і воля!

Саме тому кожен з нас повинен взяти участь у референдумі, що відбудеться 1-го грудня, щоб прилюдно і рішуче сказати — годі далі вважати Україну за дійну тварину і висмоктувати з неї її життєдайні сили та перекривати дорогу до її власної духовної криниці, святої і православної Церкви Христової, Церкви суверенної (автокефальної) і незалежної від чужих центрів церковної диспозиції.

Годі! — нарешті треба сказати тим усім темним силам, що не перебираючи у засобах ще й досі прагнуть ховати Україну за кулісами всесвітньої історії.

Буду щасливий, коли оце моє звернення дійде до ваших сердець ще перед першим грудня. Щасти ж нам, Боже, у всьому доброму!

Щиро Ваш у Христі,
† **Мстислав,** Київський і Всієї України

Оселя св. ап. Андрія Первозванного,
С. Бавнд Брук, Ню Джерзі, ЗСА,
18-го листопада 1991 р. Б.

ПОМЕР ПРОФ. В. ЯНІВ

Джерзі Сіти, Н.Дж. — З Мюнхену повідомляють, що там у вівторок, 19-го листопада, помер проф. д-р Володимир Янів, довголітній ректор і почесний ректор Вільного Університету, почесний член Наукового Товариства ім. Шевченка, широковідомий науковий і політичний діяч, публіцист, поет, журналіст і вірний член Українського Пласту від студентських років аж до кінця свого життя, член куреня „Лісові чорти".

Св. п. д-р В. Янів

Народжений 21-го листопада 1908 року у Львові, він від молодих років брав участь у політичному, студентському і пластовому русі у Львові. Багатократний в'язень польських та німецьких тюрем, редактор студентських і націоналістичних видань, член УВО і ОУН.

Як вчений психолог і соціолог, особливо посвятився українській науці та церковно-релігійній діяльності, був професором не лише УВУ, але також Українського Католицького Університету в Римі, активним членом Наукового Товариства ім. Шевченка, заступником голови НТШ в Европі та організатором багатьох наукових конференцій. Був нагороджений званням ватиканського ордену папи Григорія Великого.

Д-р В. Янів був автором численних наукових праць, як також автором чотирьох збірок поезій, з яких остання п. н. „Життя" була нагороджена на конкурсі Фундації ім. І. Франка. Був членом „Слова", численних міжнародних письменницьких організацій, в тому числі ПЕН-Клюбу.

На його пошану видано в 1983 році окремий збірник УВУ під редакцією проф. Олекси Горбача п. н. „Symbolae in honorem V. Janiv".

Увесь час після Другої світової війни проживав в Европі. Залишив дружину Софію, відому громадську, культурну і пластову діячку.

Вирішується доля Е. Гонекера

Бонн, Німеччина. — Керівники Росії мають намір видати колишнього державного і партійного лідера Східньої Німеччини Еріха Гонекера німецькій владі. Про це заявив у понеділок, 18-го листопада, на пресовій конференції у Бонні міністер юстиції Російської федерації Ніколай Фйодоров. Він проінформував журналістів про те, що рішення у справі Гонекера було прийняте на засіданні уряду республіки, яке відбулося недавно під головуванням президента РСФСР Боріса Єльцина.

Совєтський міністер підкреслив, що покищо тяжко назвати точну дату повернення Гонекера в Німеччину, однак, за його словами, „це справа кількох днів або тижнів". Нереальним назвав Фйодоров здогад про те, що Гонекер зможе залишити територію республіки без відома і згоди російських керівників. „Оскільки ваш уряд прийняв це рішення, ми зобов'язані забезпечити його виконання", — сказав він.

Н. Фйодоров не виключив, що можуть виникнути ускладнення, зв'язані зі станом здоров'я колишнього керівника Східньої Німеччини. Одночасно він заявив про свою згоду на те, щоб Гонекера оглянула незалежна лікарська комісія, включаючи також медиків з Німеччини.

За словами міністра, президент СССР Міхаїл Ґорбачов займає у цій справі особливе становище: він хотів би, щоб Гонекера, якщо він буде виданий німцям, не притягали до кримінальної відповідальности і щоб уряд Німеччини дав відповідні ґарантії.

Міністер юстиції Німеччини Клявс Кінкель висловив жаль з приводу становища совєтського президента М. Ґорбачова, яке він зайняв щодо видання Гонекера німецькому урядові.

Колишнього голову Комуністичної Німеччини обвинувачують в тому, що він дав наказ прикордонникам і поліції Східньої Німеччини без попередження стріляти в громадян, які намагалися втікати з цієї комуністичної країни на Захід.

Е. ШЕВАРДНАДЗЕ ЗНОВУ СТАВ МІНІСТРОМ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ СССР

Москва. — Одинадцять місяців після резиґнації з посту міністра закордонних справ СССР, Едуард А. Шеварднадзе знову появився на „олімпі" неіснуючого майже Совєтського Союзу і через ніч повернувся, без жодних передумов зі сторони Міхаїла Ґорбачова, до його уряду. Щоб якось оправдати свою згоду Е. Шеварднадзе заявив кореспондентам, що він зробив це з двох причин: все ще існуючої загрози повороту СССР до диктатури, ніби то він великий оборонець демократії, і з огляду на погіршення економічного положення в імперії.

Ніхто з них, ані М. Ґорбачов, який найменував „нового" міністра закордонних справ СССР, правдоподібно з метою, щоб він допоміг йому рятувати загибаючу московську імперію, ані Е. Шеварднадзе не бажали ближче прокоментувати цих змін на кремлівському олімпі. Жодний з них не сказав навіть журналістам, що вони зробили з Борісом Панкіним, дотеперішнім міністром закордонних справ і чи він взагалі залишиться у їхньому уряді на зміненому пості.

Сердж Шмеманн, кореспондент „Ню Йорк Таймсу" в Москві каже, що західні дипломати і знавці підсовєтської проблематики здогадуються, що поворот Шеварднадзе наступив у критичній для імперії хвилині, щоб допомогти М. Ґорбачову відбудувати у якійсь формі „оновлений" Союз, знаючи про те, що ім'я і колишня політика Шеварднадзе є широко відомі у західньому світі. Деякі американські коментатори кажуть, що грузин Шеварднадзе є останньою дошкою порятунку, або краще останньою людиною на потопаючому Титаніку. При тій нагоді акредитовані в Москві кореспонденти і спостерігачі кажуть, що кремлівська каса до тієї міри випорожнилася, що за перебування М. Ґорбачова, Панкіна і їхніх помічників в Мадриді рахунки платили „інші" держави, а дехто каже, що всі ці „дрібні справи" полагодили „американські приятелі СССР".

На запитання західніх кореспондентів в міністерстві закордонних справ, що буде з Б. Панкіним, представник міністерства, який відмовився назвати своє прізвище заявив, що президент М. Ґорбачов найменував Панкіна на амбасадора СССР до Великобританії. Його номінація збіглася зі зміною багатьох інших амбасадорів у вісьмох західніх країнах. Леоніда М. Замятіна, дотеперішнього амбасадора у Великобританії послали на „пенсію" на 69-му році життя.

Змінами в Кремлі задоволені у Вашінґтоні, зокрема в Державному департаменті і ніхто не здивується, якщо вже завтра-післязавтра Шеварднадзе з'явиться у Білому Домі, щоб кувати залізо заки воно гаряче, тобто використати дотеперішнє промосковське і проімперське становище президента Джорджа Буша. Часу багато не залишилося, — кажуть політичні аналітики, — бо імперія розлітається, а у Вашінґтоні й інших західних країнах світу вже розпочався процес зміни політики у відношенні до колишнього Совєтського Союзу і незалежних республік. Західні дипломати в Москві кажуть, що Шеварднадзе знає і свідомий того, що він прийняв на себе відповідальність за уряд і політику, які не мають майбутнього.

Кремлівські чаклуни, не зважаючи на трагічну дійсність, чарують західній світ можливостями існування якоїсь спілки в „оновленому" Союзі, використовуючи економічну мізероту в себе вдома і охоту Заходу допомогти імперським чинникам створити принаймні „міні-імперію". Вони проголосили, що вісім республік погоджуються приймати участь у сплаченні боргів СССР. Відмовились покищо тільки Україна, Азербайджан, Узбекістан і Грузія. Політичні спостерігачі додають, що всі ці зміни, пропозиції, проголошення, мабуть тісно пов'язні з референдумом і виборами президента в Україні.

Відбудеться авторський вечір М. Скорика

Ню Йорк (І. Стецура). — Визначний український композитор зі Львова Мирослав Скорик, який відомий з чудової музики до фільму „Тіні забутих предків" і популярних пісень („Не топчіть конвалій", „Намалюй мені ніч") буде мати свій авторський вечір з поважних творів в суботу, 30-го листопада, в год. 8-ій вечора тут в Українському Інституті Америки.

До участі в концерті запрошено таких зірок як скрипаль Юрій Мазуркевич, піяністи Микола Сук та Володимир Винницький, сопрано Оленка Геймур та квартет ім. Леонтовича.

Музика М. Скорика є сучасна в своєму звучанні, але тісно пов'язана з українським фолкльором. Його „Карпатський концерт" на оркестру був недавно нагороджений першою нагородою на композиторському конкурсі ім. Мар'яна а та Іванни Коць у Києві. Іншим його популярним твором є „Гуцульський триптих"

В цьому концерті сопрано О. Геймур виконає разом з квартетом ім. Леонтовича українські весільні пісні. Квартет також виконає Партіту ч. 3, яка була щойно записана для фірми Кач інтернешенел і скоро появиться на ринку. Піяніст В. Винницький, який тепер перебуває в концертовому турне по Америці, виконає три прелюдії та фуґи, а піяніст Микола Сук Партіту ч. 5.

Скрипаль Юрій Мазуркевич, роджений у Львові був учнем Д. Ойстраха і виграв міжнародні конкурси у Гельсінкі, Мюнхені, Монтреалі, пере[illegible] Америки 16 років тому і є тепер головою струнного відділу в Бостонському університеті.

Разом з автором мистці виконають найновіший твір М. Скорика — Сонату ч. 2 для скрипки і фортепіяну.

Цей концерт відбудеться в серії „Музика в Інституті".

Митрополит С. Сулик критикує політику ЗСА у відношенні до України

Філядельфія. — Американські католицькі часописи, зокрема „Національний Католицький Реджістер" і „Вандерер", помістили у числі з 7-го і 11-го листопада довшу інформацію про реакцію Архиєпископа і Митрополита Української Католицької Церкви в ЗСА Степана Сулика, який, реаґуючи на поміщені в газеті „Лос Анджелес Таймс" заяви представників Адміністрації президента Джорджа Буша у справі впертого становища невизнання державної незалежности України, з'ясовує своє становище у листі до Дж. Буша.

„З великим болем душі, — пише в листі Митрополит Сулик, — я прочитав заяву представників Вашої Адміністрації, які кількакратно повторюють про невизнання України самостійною державою, навіть тоді, коли нарід України, українці і мешканці України, проголосують 1-го грудня цього року за визнання акту проголошення незалежности, прийнятого Верховною Радою України 24-го серпня".

Лист Митрополита Сулика до президента Дж. Буша з'ясовує багато справ про які його Адміністрація або не знає, або зумисно іґнорує. Виступаючи на двох окремих пресових конференціях представники Уряду Дж. Буша ще й ще раз повторяли про їхнє рішення не визнавати України, яка поступово здійснює акт незалежности, намагається ввести свою власну валюту і розпочала процес творення своєї власної 400-тисячної армії. З цього приводу члени Уряду ЗСА піднесли цілу бурю протестів, хоч українська армія становила б тільки одну третю теперішнього числа совєтської армії стаціонованої на території України.

Владика Сулик звертає увагу Президента ЗСА, що всі ці заяви представників Уряду нагадують йому і

(Закінчення на стор. 3)

Відбулися наради Екзекутиви ККДУ

Вашінґтон (Уляна Мазуркевич). — Надзвичайне засідання Екзекутиви Координаційного Комітету Допомоги Україні відбулося у Вашінґтоні 26-го жовтня 1991 року. Присутні були: Богдан Бурачинський, Володимир Баранецький, Роберт МекКоннел та Уляна Мазуркевич. Неприсутнім через перешкоду був Василь Маркусь.

Голова ККДУ Б. Бурачинський та заступник голови — касир В. Баранецький звітували про недавнє перебування у Києві та їх ділові зустрічі. Важливою була зустріч у Спілці Письменників України з їх цілим правлінням Руху, в якій брали участь 12 делеґатів з Америки.

Тут Іван Драч, Михайло Горинь та інші з'ясували політичну ситуацію в Україні та важливість референдуму, що призначений на 1-го грудня. Хоча уряд мусів би підтримувати голосування за незалежність, Демократичний Бльок за ініціятивою Руху проведе аґресивну кампанію, особливо в східніх і південних областях країни. Тут конечно освідомлювати та запевняти російськомовне населення про свободу мов і культур та краще життя у незалежній Україні. Треба попрацювати щоб Донбас, Крим, Миколаїв і Херсон не відкинули референдуму, бо це почало б процес „ржавлення" в державі, навіть коли б інші округи міцно підтримали незалежність. А праця тут не легка, бо створився „інтерфронт" і кадри з півночі, заохочені Солженіциним, який пише у „Труді" що кожна область повинна себе виявити чи хоче бути в Україні чи в Росії, аґітують проти незалежности. До того ще Ґорбачов настоює на тому, що Україна ніяк не може відлучитися від Росії. Під час нарад О. Лавринович додав, що останній опит населення виказує, що на загал понад 68% населення є за незалежністю, але південь і схід країни є подекуди нижчі, а захід на багато вищий цієї середньої цифри.

Б. Бурачинський повідомив Екзекутиву, що в Києві створено Громадську Раду „Референдуму" (ГРР), що має координувати, приготовляти і стежити за референдумом. Її очолюють І. Драч (НРУ) і Петро Таланчук (ректор КПІ). До ГРР входять усі демократичні партії і угрупування України. Вона заплянувала висилати у терен кадри письменників, студентів, парляментаристів і активістів та організувати програми по телевізії і радіо, дописи і оголошення у пресі та розсилати летючки, щоб охопити якнайбільше населення. Очевидно, тут потрібні фонди. На підставі цього звіту Екзекутива ККДУ звернулася до української громади в ЗСА та наших установ і організацій з закликом допомогти Громадській Раді „Референдуму". Відгук на цей заклик є надзвичайно

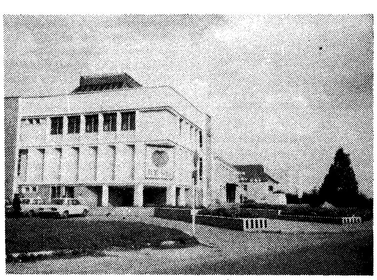
(Закінчення на стор. 4)

ПРЕСОВИЙ СЕКРЕТАР Білого Дому Марлин Фицвотер виключив можливість того, що Дейвид Дюк, який зазнав поразки у виборах на губернатора Луїзіяни, може загрожувати президентові Бушеві у президентських виборах наступного року. „Він не зміг перемогти в Луїзіяні, і ми не уявляємо, як він може перемогти ще десь", — сказав М. Фицвотер під час пресконференції в Білому Домі. М. Фицвотер дав ясно зрозуміти, що існує різниця між консервативними політичними коментаторами Патриком Бюкененом, який не виключає можливости протистояти Бушеві у боротьбі за голоси республіканців під час передвиборів, і Дейвидом Дюком. „Бюкенен, — сказав пресовий секретар Білого Дому, — гідний американець. Він може робити все, що захоче. Але таким, як Дюк, не повинно бути місця у нашій політиці".

А „Прут" шумить і прибирає на силі

Коломия (О. Кузьмович). — Хочете побачити наше господарство? — питає нас один із близьких співробітників Василя Ткачука.

Розуміється, ми з радістю приймаємо запрошення і ось вже рушаємо на оглядини споруд та будівель, які разом творять агрофірму „Прут". У привітливих бюрах „Прута" ми вже після одного дня були немов у себе дома, як і у „Саду", де є квартири для гостей фірми, які приїжджають здалека. Там ми подивляли їдальну кімнату, збудовану у гуцульському стилі, а в бюрах конференційну залю з великою картою України і зазначеними місцями, де діє „Прут".

Будинок „Прута"

Маючи досвідченого провідника, їдемо до великих, фабричного стилю, будівель і приглядаємося процесові перерібки яблук на яблучний сконцентрований сік. Під шум величезних машин наш провідник вияснює нам, що машини закуплено в Болгарії, а зроблені вони на швайцарській ліцензії, щоб змолоти яблука та витиснути із них сік, який відтак в малих пляшках пересилається до Англії, де сік відповідно розробляють. „Прут" заключив торговельну умову в цій справі з відомою англійською фірмою „Аллайд-Лайонс". Але не лише яблука використовують тут на соки. Величезні поля саду засаджені також і грушами і сливами, які переробляють на повидла. В окремих заводах виробляють три різні води, з яких найбільше популярна і смачна „Коломийка" — природна столова вода, яку п'ємо з приємністю при кожній нагоді.

Показують нам у заводі також амбуляторію для працівників, де зі здивуванням находимо модерно вивінувану сауну та інші удогіднення для пацієнтів, про які дбає постійно чергова медсестра.

Розповідь нашого провідника про ширину праць агрофірми „Прут" справді головокружна, коли він вираховує нам усі галузі діяльности цієї виїмкової агрофірми, що впродовж останніх двох років так поширила свою діяльність.

Ще в 1988 році В. Ткачук з'єднав шість колгоспів в одну селянську спілку із 1,500 робітниками, які живуть та працюють у селі Підгайчики біля Коломиї, осідку „Прута". Головні прибутки „Прута" — це зерно, льон, ріпак, цукрові буряки, молочне господарство, а передусім годівля расової худоби, яка проходить завдяки „джойнт венчур" з американською фірмою.

Має „Прут" і комерційно-торговельний центр, пивоварні заводи, м'ясарні та пекарні і навіть в Коломиї свій ресторан „Гомін", в якому ми мали нагоду побувати та прислухуватись до гуцульських музик в приємній та гостинній атмосфері.

Справами бизнесу займається окремий відділ міжнародних зв'язків і довідуємося, що „Прут" не лише має вже партнерів в Англії і ЗСА, але також підприємство з Польщею під назвою „Укрпол". Шкуру фірма вивозить до Австрії, і переговорює з відомою американською фірмою „Дюпонт" у справі спільної торговельної виміни. З Фінляндії спроваджують вже теплярні, щоб могти тут в саді вирощувати свіжу городину у зимових місяцях.

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТІ

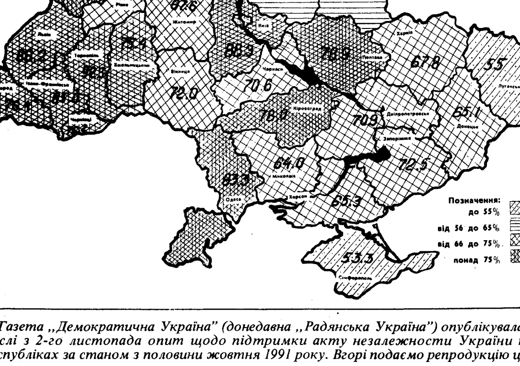
В ПОНЕДІЛОК, 18-ГО ЛИСТОПАДА, Міле Дедакович, командуючий хорватськими силами, які три місяці обороняли Вуковар, наказав своїм частинам скласти зброю. Війська Юґославської народної армії зайняли місто, крім району Митниці, де залишилися найбільш відчайдушні захисники Вуковару. Того ж дня в Дубровницький порт увійшов італійський пароплав, який привіз медикаменти й харчі і повинен вивезти з міста до 1,000 ранених.

ВИСТУПАЮЧИ В НЕДІЛЮ, 17-ГО листопада, на випускній церемонії в летунській воєнній школі, президент Ірану Гашемі Рафсанджані звинуватив ЗСА в тому, що вони вимагають від країн — виробників ядерної технології припинити продажу для Ірану устаткування до ядерних реакторів. „Іран хоче миру", — заявив Рафсанджані. Тим часом є чимало свідчень, що Іран з допомогою Китаю розробляє ядерну зброю.

В НЕДІЛЮ, 17-ГО ЛИСТОПАДА, в Ливані відбувалися криваві воєнні сутички між проіранськими шіїтськими угрупуваннями Гезболла і вояками міліції Амаль, яку підтримує Сирія. В сутичках двоє осіб загинуло, 12 ранено.

В ПОНЕДІЛОК, 18-ГО ЛИСТОПАДА, командування Ірляндської республіканської армії визнало, що двоє активістів цієї воєнізованої групи, Френкі Раєн і Патріша Донеллі, загинули у висліді передчасного вибуху бомби. Північноірляндська поліція стверджує, що терористи готували злочинну акцію в концертовій залі в місті Сейнт-Олбан, де мала виступати з доброчинним концертом оркестра королівської армії.

Карта опиту про підтримку акту незалежности України

Газета „Демократична Україна" (донедавна „Радянська Україна") опублікувала в числі з 2-го листопада опит щодо підтримки акту незалежности України по республіках за станом з половини жовтня 1991 року. Вгорі подаємо репродукцію цієї карти.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс)

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Партія Соціяльного Проґресу України

Постання в минулому тижні в Україні партії, членами якої є самі комуністи, викликало в українській діяспорі більший неспокій, як на українських землях. Невдачна спроба державного перевороту у Москві скомпромітувала Компартію СССР її спілкою з військово-поліційною реакцією. Воно довело до заборони діяльности цієї партії, — і цю заборону проголошено також в Україні. Але люди залишилися. Тільки 14 головних змовників арештовані чекають на суд, що його не кваплються переводити, бо ця судова розправа скомпромітує найбільше Міхаїла Ґорбачова. Коли Компартія мала ще монопольну владу — розпухла до мільйонів членства. В останніх роках вона корчилася, бо партійні члени втікали, як щурі з потопаючого корабля. Ділилися на три категорії. Найчисленнішою були сірі з'їдачі хліба, які ставили партійними, щоб дістати працю і хліб насущний. Дехто таврує таких людей, як шкурників, але народ не складається з героїв, з родин, голова яких журиться — як і чим прохарчувати свою родину і дати освіту дітям. Всього того у большевицькій дійсності не можна було мати без партійного квитка. Ми ще розмірно недавно вітали в Ню Йорку одного нашого діяча з України, якому на прилюдній зустрічі завдали недискретне питання: „Чи ви комуніст?" Гість відповів мудро: „Я не комуніст, тільки член партії". Друга категорія партійців — це штукарі, які рішили використати коньюнктуру для роблення партійної кар'єри. Найменшу частину становили ідейні визнавці марксизму-ленінізму. Є між ними ще багато таких, які залишилися комуністами просто з привички, бо такими народилися і у тій атмосфері зросли. У Москві скинули пам'ятник Фелікса Дзержинського, першого голову й організатора ЧеКа, але все ще черги людей ідуть поклонитися мавзолеєві Леніна.

Не слід утотожнювати комуністів з росіянами, ворожими Україні. Комуністами були Микола Хвильовий і Микола Скрипник, обидва пустили собі кулю у лоб — усвідомивши собі свою помилку. Члена Української Центральної Ради Нероновича розстріляли, бо одверто признався до комунізму. Першим військовим міністром першого комуністичного уряду України був син Михайла Коцюбинського Юрій, якого Сергій Єфремов натаврував, як „малого сина великого батька". Автор 1-го Універсалу УЦРади і перший прем'єр УНР Володимир Винниченко видавав у Відні у 20-их роках комуністичний тижневик „Нова Доба" У 20-их і 30-их роках існувала ціла течія „радянофілів", яку підтримував совєтський консул у Львові Лапчинський. Він фінансував журнал „Новий Шлях", довкола якого гуртувалися такі видатні діячі, як колишній міністер освіти УНР Антін Крушельницький, поет Василь Бобинський і, професор математики Микола Чайківський й інші, — вони вірили у можливість співпрацювати з большевиками, виїхали в Україну і всі загинули. Член верхівки Української комуністичної партії Розенберґ — був добровільцем в Українській Галицькій Армії. Большевики розстріляли його.

Це не виправдування, що українці можуть бути комуністами, а тільки історична пригадка. Але, очевидно, факт існування в Україні ще таких численних одиниць, що на установчому зібранні Партії Соціяльного Проґресу було 286 делеґатів — це доказ, що в українському народі все ще проходить процес національно-політичного дозрівання.

Всі ті комуністи — українці, говорять рідною мовою, і може, ставилися неохоче до Щербицького, який вів партійні наради російською мовою. У декларації цієї нової партії, головою якої є Олександер Мороз, сказано, що вона голосуватиме 1-го грудня „за" незалежність України.

Однак майбутність України є у демократії. Вірити, що Україна може бути незалежною державою з комуністичним устроєм — абсурд. Це те саме, що Ґорбачов вірив і може ще вірить, що комунізм може „воскреснути" діставши людське обличчя. Комунізм, як і його антипод фашизм — не мають місця у цій українській незалежній державі, яка має засісти як вольна — у вольному колі народів. У ході дальших подій в Україні меншатимуть ряди цієї „проґресивної" партії, навертаючись до демократії. Зорганізований поважний гурт комуністів може накоїти чимало клопоту. Але й вони теж розуміють, що Москва експлуатує економічно та калічить духово Україну. Нема чого боятися цього нового, уже тепер анахронічного партійного твору.

Роман Кухар

ЗА ЩО І ПРОТИ ЧОГО РЕФЕРЕНДУМ В УКРАЇНІ

Великий європейський народ, з населенням поверх п'ятдесяти мільйонів, територією більшою від Франції, культурою куди вищою від московського завойовника, він же й багатіший своїм чорноземом і природними ресурсами від інших країн світу, а між багатьма вирізняється й державними традиціями, що сягають сумерків історії — оцей народ після кількакратних проявів свого національного самовизначення тільки в одному столітті, в сучасній добі, стоїть 1-го грудня перед подією всенародного референдуму за підтвердження державної незалежности України, що її вже проголосили вибрані народом органи влади країни, її Верховна Рада.

Національний плебісцит чи референдум, за загальноприйнятим новим визначенням, має виявити насамперед всенародне рішення населення України остаточно покінчити з колоніяльним чи будь-якою мірою узалежненим від московського центру статусом України й волю народу до самостійного, незалежного державного буття. Вибір президента держави буде водночас символічним проявом свобідного волевиявлення народу.

Під'яремні століття України в царській Росії й понад сімдесятиріччя в московсько-совєтському „Союзі" призвели наш народ до втрати залишків його самобутности, розгрому проводу — інтеліґенції й коріння народу — селянства, з усім національно свідомим громадянством, що проходило в супроводі масового винародовлювання й національного ґеноциду, починаючи з 1920-их і 1930-их років. Московсько-совєтське панування в Україні принесло й мільйонові втрати нашого народу в завойовницьких війнах імперії, а в недавному минулому й тепер атомову загрозу на землях батьківщини, що довела до Чорнобильської катастрофи й її послідовностей — затруєння населення й клімату України, з усім її довкіллям, повітрям, землею, водою. Надто високу ціну доводиться всякчас платити народам за їхній колоніяльний статус в останній, найбільш відсталій, імперії двадцятого сторіччя.

Тоталітарна і протинародна політична система общинно-вікового суспільного ладу Московщини-Росії відняла від нашого народу його історичну назву „Русь", затерла внівець його історичну пам'ять, спотворила його освячений традицією побут, опустошила й пограбувала його батьківщину, накинула йому чужу владу, піддала нищівним політично-економічним експериментам, порізнила своїми релігійними встряваннями, атеїстичним розгулом і громадськими роздорами рідний народ, забрала в нього віру у своє власне післанництво, а нарешті й рішила позбавити його найціннішого скарбу кожної національности — її рідної мови. У так званих „собірателей русской земли", хто б вони й не були — Калита, Іван Ґрозний, Петро Кривавий, Катерина Друга, Ленін, Сталін, чи сучасні охоронці неподільної Росії — комунофіл Ґорбачов, російський націоналіст Єльцин, чи квазі-демократ, великорос Солженіцин, в усіх одне-єдине на думці: як би то збільшити московський стан посідання, хоч би за рахунок ревізії кордонів у користь Російської Федерації, та яким би то трюком затримати верховодство Москви над іншими народами лиховісної тюрми народів. До цього ж за всіляку ціну змагала історична Москва — то підданчими зговорюваннями Московщини з монгольськими наїзниками, то торговельними чи закупними діями з чужими прилежними землями, то збройним і експансивним прониканням у найдальші терени Европи й Азії, а де випало, то й кривоприсягою й обманом супроти довірливих майбутніх жертв свого імперіялістичного тиску. Здравила, це кінчалось дальшим завоюванням територій землі, аж доки вся вона мала б опинитись під контролем Москви — третього Риму. Цей месіяністичний принцип царської Москви легко було перебрати згодом совєтській імперії з її відомим кличем — „Пролетарі всіх країн, єднайтесь!" А коли було доцільним вжити більш примирливу від завойовницького методу, то й безліччю таких Москва вміло користувалась. Інфільтрація чужого терену, підступні засоби опанування різних політично-стратегічних об'єктів, творення внутрішніх, ворожих супроти себе, фронтів, це ж відомі засоби московської аґентури й її аґресивної діяльности, ще від Оприччини до Каґебівщини.

Кожне московське наближення до „іноземців" під претекстом зав'язання приязних зносин, зокрема, мусить заздалегідь насторожувати, бо й завжди в історії російської імперії такі

(Закінчення на стор. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ
Дарія Маркусь

Мистецька виставка А. Коломийця у Чикаґо

Сьогодні політична ситуація на Україні так займає нашу увагу, що нам просто шкода приділити увагу і час на інші аспекти людської активности, в тому і мистецької, забуваючи, що мистець часто своїм інтуїтивно-емоційним відчуттям передає нам краще розуміння нашого оточення, нашої дійсности, ніж дослідження науковців чи систематичні арґументи політиків або філософів. І про це може засвідчити виставка картин Анатолія Коломийця, яка відбувалася в Чикаґо від 1-го до 3-го листопада ц.р.

Анатолій Коломиєць кінчив студії в Бельгії, а від 1954 року проживає в Чикаґо. Проте не було б правильно вважати, його „чикаґським мистцем". Понад чотириста його картин знаходиться в приватних колекціях і ґалеріях не тільки по цілій Америці, але і в Арґентині, Австрії, Бельгії, Англії, Франції і Канаді. Коломийця сьогодні знають і на Україні. Він дістав перше визнання від мистців за свою працю на Міжнародній виставці „Етнос" в Києві на весні 1990 року, як також брав участь у львівському бієнале „Львів '91 Відродження". Попередні індивідуальні виставки творів Коломийця відбувалися в Чикаґо, Дітройті, Клівленді, Вашінґтоні, Філядельфії, Торонто, Ню Йорку, Лос Анджелесі та Денвері. Остання виставка, це його 27 індивідуальна виставка.

Характеристикою творів Коломийця є те, що в темах його образів завжди пробивалося коріння його походження, його батьківщини. Прадавні первні української культури домінували в тематиці його скитських образів. Тавро неволі часто значило обличчя і постаті на полотнах його рисунків. Навіть кольори віддзеркалювали цей психологічний етап пригноблення. Сьогодні в його картинах пробивається те, що всіх нас хвилює. Теперішні його картини роз'ясніли. На них ще не завжди кожна риса, кожний об'єкт виразні, бо життя не є виразне, і перспективи ще не викристалізовані. Але фундаментальне підложжя сьогоднішньої реальности виразно передається у творчій візії мистця.

Можна б говорити про кожну із 38 великих олійних виставлених картин окремо, і всі вони на це заслуговують, більшість яких створена в минулому і цьому році, але треба обмежитися. Навіть вибираючи тільки деякі, глядач зразу спостерігає притаманний Коломийцеві стиль відважних мазків пензля, гри кольорів, рішучих ліній, починаючи від „Апостола", який має візію, має ціль, яку рішуче мусить осягнути, почерез „Циганку", яка ворожить людську долю, добру і недобру, до „Чорнобильської трагедії", яка знайшла свій темний відгук не в одному образі мистця. „Матері Чорнобиля" — це свідки того, що було, ще є, і для тих матерів, того що завжди буде. Вогонь гидростанції можна погасити, але біль залишиться назавжди. Та з того вогню скресалося відродження, „Деклярація" волі, знялося „Зеленим птахом", як колись пісня Ліни Костенко „Зеленими крилами". Не знати, чи мистець був інспірований якраз цією поемою намалювати „Зеленого птаха", але для глядача ці назви зливаються змістовно.

Деякі картини з гумором представляють сучасні події. Це шекспірівське „Бути чи не бути", де пес-комуніст застановляється над своєю долею, або „Не рятуйте". Тут не тільки інший підхід до тематики, але і стиль реалістично наївний відрізняється від типового стилю Коломийця. Та не всі картини чітко скеровані на сучасну українську проблематику. „Інтроверт-екстроверт" так же само з гумором, але стилістично софістиковано, представляє різні психологічні диспозиції людей. „Програмовані люди", „Бездомні", „Мехіканський тип", „Галовін", „Хлопець з банджо" — це спостереження свого довкілля, що його мистець інтерпретував на полотні.

Дві простірні світлі залі Культурного Осередку сприяли ефектовному представленю цього великого здобутку українського мистця з Чикаґо.

Олександер Серафин

ЕКОНОМІЧНА ПЕРЕБУДОВА В ПОЛЬЩІ

Творити капіталізм без капіталу і демократичного наставлення та сильної середньої верстви приходиться важче як собі дехто уявляв два роки тому, коли ідеологічні і фізичні бар'єри, що ділили Европу, розвалилися.

У деяких ділянках, одначе, проґрес був кращий ніж цього сподівалися. Швидкість з якою Польща підняла свої експорти до Европейської спільноти і до їхніх валютних ринків, стало подиву гідним. Не менше вражаючим була рішучість, з якою Польща переводить пляни приватизації. Але намагання створити умови для домашніх підприємств і притягнути чужоземні інвестиції та зредукувати бюрократію є менш успішним.

Збільшуюче безробіття, яке тепер становить близько двох мільйонів осіб, або 12 відс. зменшена індустріяльна продукція віддзеркалюють болючу ліквідацію застарілих і неефективних варстатів праці скоріше, ніж нові, що їх заснували місцеві підприємці. Пристосування до нових обставин стало багато тяжчим зі скороченням торговельних зв'язків зі сходом, які були встановлені протягом 40 років. Не тільки Польща, але також інші країни Східної і Центральної Европи зазнали гострих скорочень совєтських імпортів. Індустріяльна продукція продовжує занепадати в Польщі й інших країнах Східної Европи. Дехто думає, що найгірший занепад уже проминув. Будівельна промисловість веде перед у Польщі і спричиниться до економічного відновлення. Більші імпорти причинилися до стабільности злотого у відношенні до доляра.

Приватизація продовжується, але повільніше як було пляновано і тим самим спричинилася до менших прибутків і більшого бюджетного дефіциту держави та з тим пов'язаної вищої інфляції. Добре пригадати, що тільки 25 відс. сільського господарства було у державних руках — 75 відс. приватних. Приватизація сільського господарства вважається вже закінченою. Польські рільники потребують перевишколення у модерному хліборобстві і вживанні нового знаряддя. Понад 90 відс. крамниць у Варшаві — в приватних руках.

Перед парляментарними виборами, які відбулися 27-го жовтня, велася дискусія над тим чи Польща має економічні пріоритети і, якщо так, чи вони правильні. Наприклад, чи розвивати перше тяжчу промисловість чи хліборобство.

Різні чужинецькі фірми закладають свої підприємства у Польщі. Наприклад, одна з найбільших чужих інвестицій була італійська фірма Фіят. Фіят погодилася закупити 51 відс. фабрики авт малолітражових. Це започаткувало приватизацію польської автомобільної промисловости і було однією з найбільших переходів у приватність в Польщі. Фіят зобов'язався інвестувати 800 мільйонів долярів у поширенні виробництва моделю „Фіят 500" і впровадити новий модель. Дженерал Моторс виявили зацікавлення створити спільне підприємство з другою автомобільною фірмою — Фабрика самоходів особових. Дженерал Моторс і польський уряд ведуть переговори відносно побудовання окремого заводу, який складав би їхні машини від 30,000 і 50,000 річно.

Інвестиції в інших промисловостях не просперують так добре. Американські інвестиції в промисловість високої технології мають перешкоди. Наприклад, польські закони з 1951 року щодо авторських прав не згідні з західніми. Закон не зобов'язує продуцентів платити авторські винагороди, чи отримати дозвіл від власника. Спір між польським і американським урядами відносно цієї справи стримує введення в життя досі ратифікованого комерційного договору між Польщею і ЗСА аж доки польські закони не будуть однакові з міжнародними відносно авторських прав, які стосуються книжок, комп'ютерських програм і магнітофонних стрічок.

Польща рішилася в жовтні 1991 року провести поступову девальвацію своїх грошей на 1.8 відс. місячно. Це рішення було мотивоване інфляцією. Ціни на товари піднеслися на 40 відс. від початку 1991 року. Ця акція забезпечить валютні резерви, підвищуючи експорти. Остання девальвація злотого була в травні ц.р. на 14.4 відс. у порівнянні з американським доляром. Ціни товарів і обслуг мали піднестися на 3 відс. у жовтні. Є спроби до повної реформи банкової системи.

Державна програма широких економічних змін зблизилася до перехрестя доріг. Хоча вільний ринок розцвітає, але він може бути затриманий комуністичною спадщиною. Постає запит: чи Польща повинна дотримуватися фінансової дисципліни чи її трохи злібералізувати? Багато економістів і політиків закликають до вільнішої монетарної політики і більш безпосередньої участи уряду в перебудові державних підприємств. Вони підкреслюють свій арґумент цим, що економічним ворогом є тепер занепад, а не інфляція і що ринкові намагання самі не спроможні здійснити конечні зміни в індустрії.

Приватизація зазнала неуспіху і тільки активна участь центрального уряду може дати бажані наслідки. З цим є також згідний Всесвітній банк.

Польща почала реалізу-

(Закінчення на стор. 3)

Яр. Климовський

З АНДРУСІВИМ ПІСЛЯ ДЕСЯТЬОХ РОКІВ ЙОГО СМЕРТИ

I.

Згідно Горація „Увесь я не вмру", мистець Петро Андрусів є між нами зі своїми невмирущими творами. Таким чином він живий. Він перед нами. Ось послухаймо його незвичайно цікавої розповіді: „В час Першої світової війни 1915 року, як нас вигнали з Каменоброду біля Львова, бо там проходила фронтова лінія, я восьмилітньою дитиною загубився від своїх батьків. Кубанські козаки знайшли мене заплаканого в рові, перев'язали рану, взяли на коня і відвезли до лікарні в Рівному. Опісля я опинився аж у Москві на збірному пункті загублених дітей, а по трьох місяцях я попав у Рязань у приют бездомних дітей. Там я пробув три роки, де в школі говорив я тільки російською мовою, дарма, що на дні душі я відчував, що находжусь у чужому світі. Одного разу зовсім припадково дістався у мої руки Гоголів „Тарас Бульба". З тієї пори, я вже більше не почувався „австріяком", як мене там усі називали. По якомусь часі, я ближче познайомися з кількома хлопцями з Галичини та Волині, які пригадали собі „Бог предвічний" і „Нова радість". Ці колядки і я собі пригадав.

Після революції, полонені офіцери польського походження, що були там у таборі, взяли мене до себе, зацікавившись моїми зшитками з рисуночками, що їх я носив при собі. Довідавшись, що я з-під Львова, взяли мене зі собою. По кількох місяцях подорожі серед різних пригод, дістався я до Варшави. Я попав до табору польських скавтів. І коли там казали писати до родини, я гірко заплакав, бо якраз у той мент забув куди мені писати. По хвилині, пригадавши собі назву мого села, при допомозі скавтського виховника, написав я до Громадського уряду в Каменоброді. І яку велику радість я відчув як по роках стрінувся я з батьками, а з другої сторони неописаний жаль, що я не вмію до них промовити рідною мовою, бо знав тільки російську і польську мови, а свою забув. Був я учнем польської гімназії у Варшаві. Приїжджав щороку на літні ферії до батьків і завдяки братам Курдидикам, Анатолеві і Ярославові та іншим українським студентам, я став свідомим українцем.

На конкурсі 280 кандидатів, я знайшовся між 17-ти прийнятими до Державної Академії Мистецтв у Варшаві, яку закінчив у 1936 році, також скористав я з однорічної стипендії Митрополита Андрея Шептицького".

Як бачимо, нещасливий випадок у дитинстві Петра Андрусіва вийшов йому з користю, вирішивши його дальшу долю.

Провидіння хотіло, що не пропав Петро Андрусів дитиною у воєнній хуртовині, бо мав дати свій вклад у велику будівлю, якій ім'я українське образотворче мистецтво, одна з фундаментальних частин культури.

* * *

Національна трансформація Петра Андрусіва, радше його повний і свідомий поворот до української національности проходив швидко. Не без того, що великою мірою в цьому процесі допомагали доброзичливі друзі, українські студенти, та найбільшою мірою, очевидно крім зову крови, було його непереможне бажання якнайшвидше стати повноцінним членом української нації, тож прямо поглинав усе написане про Україну — важливіші місця Історії України-Руси вивчив майже напам'ять, як також твори Донцова, не згадуючи творів Липи й інших авторів. У короткому часі оволодів українську мову, яка збагатилася словотворенням. Згодом його українська мова стала барвистою, милозвучною та на високому літературному рівні, доказом чого є його об'ємна книжка на мистецькі теми п. з. „Мистецтво — найміцніша зброя", видана під фірмою Наукового Товариства ім. Шевченка, під загальною редакцією Григора Лужницького, при допомозі дружини мистця Наталії.

У 14-сторінковій статті „Мистецтво — найміцніша зброя", від якої назва книжки Петра Андрусіва, стверджуємо його велику турботу про нашу культуру, головним чином про наше образотворче мистецтво. В цій статті, що її можна назвати трактатом, дає цінні вказівки, як зберегти мистецької вартости пам'ятки і як їх використати для добра української культури та нею зацікавити культурний світ.

Мистці, видаючи свої книжки, звичайно пишуть про свою творчість, так, як наприклад у цьому пляні написав свою книжку Яків Гніздовський, Андрусів у противоріч до нього пише про українське образотворче мистецтво, кажучи: „Нас цікавлять мистці з тонкою і шляхетною совістю, мистці-громадяни, яким свій народ і батьківщина, з якої вони фізично і духово виросли, є вартостями, що не розмінюються на міжнародних біржах". Пишучи про українську мистецьку культуру, кладе головний акцент на „збереження нашої духової інтеґральности і за визнання нашого імені в світі, без чого не може бути мови про якусь розумну політичну перспективу для нас". У статті „Мистецтво і політика", Андрусів є думки, що: „Мистецтво являється найвищою вартістю серед усіх інших вартостей здобутих людиною, яка не підпадає ніяким ринковим змінам, ніяким економічним кризам і девальваціям". Пишучи про вплив мистецтва на виховання, каже: „Знання мистецьких явищ дає одиниці духову атмосферу, повну психологічного змісту і також дає їй перспективу вартостей культури свого народу". Ще на одно звернемо нашу увагу, а саме на Андрусівих „Декілька думок про Святу Евхаристію в образотворчому мистецтві". Тема не легка, бо заторкує саму істотність нашої віри. Чимало наших мистців, так, як Андрусів малювали ікони і розмальовували церкви, та єдиний Андрусів порушив оцю глибоко-теологічну тему.

Про цю змістом дуже цікаву книжку Петра Андрусіва, проф. Володимир Жила висловлюється: „Тут літературні питання й мистецтво, разом з історією становлять органічну цілість, бо мистець бачить їх у широкому суспільно-культурному контексті. Так само різні мистецькі проблеми, не зважаючи на всю своєрідність, а точніше завдяки такій своєрідності становлять поєднаний процес, який так синтезований у різних статтях Андрусіва"

* * *

Говоритиму про Петра Андрусіва більше, як про людину, бо вірю, що про нього, як мистця згадають компетентні особи-колеґи мистці та мистецтвознавці. Як людина, Андрусів оформився ще будучи студентом, поглинав усе що найкраще і всюди своєю поведінкою здобував до себе прихильність. Завершивши студії з найкращими оцінками, не важко було йому дістати працю викладача в архітектурній Академії, у Варшаві, в якій крім інших дисциплін, викладав аксонометрію й ізометрію. Не одна польська красуня всміхалась до Андрусіва, та він завжди думав тільки про українку, з якою зв'язав своє життя.

Продовження буде.

„Чарівні струни" в УНСоюзі

У п'ятницю, 15-го листопада, Головну Канцелярію УНСоюзу відвідала 16-членна група ансамблю „Чарівні струни", що кілька днів раніше приїхала зі Львова до ЗСА на концертове турне. Гостей, у відсутності головного предсідника Уляни Дячук, вітав головний секретар Володимир Сохан в асисті головного касира Олександра Благітки. Групу дівчаток і двох хлопчиків відтак гостили полуденком і обдарували різними сувенірами. „Чарівні струни" віддячились відспіванням кількох пісень з їхнього багатого репертуару, закінчивши цей міні-концерт національним гимном „Ще не вмерла Україна". Керівник ансамблю Ірина Содомора подякувала за гостину і запросила на перший концерт в Ню Йорку. На фото вгорі — ансамбль в УНСоюзі з В. Соханом (справа) і О. Благіткою.

ДОПОВІДЬ В.ТКАЧ

Іст Гановер, Н.Дж. — Асоціяція Українсько-Американських Професіоналістів та Підприємців Ню Йорку і Ню Джерзі влаштовує тут доповідь Вірляни Ткач на тему: „П'єси 'У світлі' — постановка з українськими та американськими акторами в Києві". Доповідь відбудеться в суботу, 23-го листопада, о год. 8-ій вечора, в приміщенні Рамада Готелю. Перед доповіддю о год. 7:30 вечора — коктейл. Вступ — 10 дол., студенти — 5 дол.

Митрополит...

(Закінчення зі стор. 1)

всім українцям пересторогу, з якою вони вже зустрічалися не раз під час Першої й Другої світових війн. Ця заява нагадує також промову Дж. Буша в Києві, у якій він, президент великої країни, демократична система якої все підтримувала незалежницькі тенденції поневолених народів, намовляв українців залишитися в союзі і спільно з Міхаїлом Ґорбачовим творити „новий" Совєтський Союз.

„Ми заскочені і обурені політикою відходу від цих американських традицій. Україна, 52-мільйонова нація, має право на свою державну незалежність". Митрополит пригадує Президентові ЗСА про Тиждень Поневолених Націй, проклямацію якого підписував також президент Дж. Буш. Тепер, коли нарід України має можливість творити свою власну демократичну державу, їй в цьому перешкоджає цей самий Президент. „Треба отже дивуватися такій політиці. Невже ж такі зібрання були тільки бездушною рутиною, церемонією без жодного значення, влаштовуваного виключно з метою задоволення виборців", — пише в кінці свого листа Владика Сулик.

У справі голосування

Філядельфія (УІБ). — У відповідь на чисельні запити до Бюра ДЦ УНР в справі можливости українцям, які живуть в західніх країнах, голосувати в референдумі і президентських виборах 1-го грудня ц.р. повідомляємо:

1. Згідно із законом про громадянство України, схваленим Верховною Радою України 8-го жовтня 1991 року, українці, громадяни інших країн, автоматично не вважаються громадянами України, навіть якщо вони були народжені в Україні.
2. Згаданий закон допускає можливість подвійного громадянства, одначе в цій справі треба окремих договорів між Україною і іншими країнами, які погодилися б щоб їхні громадяни мали право на подвійне громадянство, себто громадянство країни, в якій проживають і громадянство України.
3. Україна дотепер не заключила такого договору з жодною західньою країною.
4. Тому українці, громадяни інших країн, не мають права голосувати ані в референдумі, ані в президентських виборах.

В Торонто доповідали про нові демократії

Торонто (О.Л Сокольський). — „Нові демократії в Европі" було темою зустрічі журналістів та редакторів Канадського клюбу етнічних журналістів та письменників в Торонто в четвер, 7-го листопада.

З рефератами виступили: Ільмар Гайнцу — генеральний консул Естонії, Мільо Зламал — словак, та д-р Василь Верига — українець.

І. Гайнцу, відомий естонський громадський діяч Канади та колишній почесний консул Естонії, тепер генеральний консул, говорив про сучасну ситуацію в Естонії, Латвії та Литві.

Інформації про сучасний стан в Чехо-Словаччині подав редактор М. Зламал. Він письменник, автор численних видань, колишній журналіст Палати громад Чехо-Словаччини в Празі, колишній довголітній член Ради вільної Чехо-Словаччини у Вашінґтоні та почесний член Словацької спілки поетів та прозаїків.

Про сучасний стан в Україні говорив д-р В. Верига, письменник, колишній головний редактор „Нового Шляху" та „Вістей Комбатанта", генеральний секретар Світового Конґресу Вільних Українців.

Порушені були питання політичної незалежности країн, рівень державної самоуправи, питання національних меншин, економічний стан, стаціонування військ і рівень фінансових зобов'язань супроти СССР.

Канадський клюб етнічних журналістів та письменників в Торонто, до якого належать понад 200 членів, відбуває свої щомісячні зустрічі звичайно в перший четвер місяця і на цих зустрічах виступають гості доповідачі з рефератами на сучасні теми.

КОЛИШНІЙ КЕРІВНИК болгарської розвідки генерал Владімір Тодоров, якого звинувачують у знищенні архівних документів, пов'язаних з таємничою смертю в Англії болгарського письменника-дисидента Георгія Маркова, повернувся з Совєтського Союзу до Софії.

МІЖНАРОДНА ЖИДІВСЬКА організація Б'най Б'ріт повідомила, що присуджує свою „Премію за гуманізм" кардиналові Римо-Католицької Церкви з французького міста Ліону Альберу Декуртре.

ВІДОМА АМЕРИКАНСЬКА компанія Леві-Страус, яка виробляє джінси, оголосила, що в 1992 році заснує виробництво джінсів своєї марки в Польщі, а також відкриє до трьох десятків склепів, що торгуватимуть продукцією фірми. Вже тепер Леві-Страус має в Польщі чотири склепи, але вони зазнають втрат, бо поляки воліють купувати підроблені джінси, виготовлені в Китаї. Вони є значно дешевші, ніж справжні.

За що і проти...

(Закінчення зі стор. 2)

заходи її віщували остаточне підкорення проспективних союзників. Україна зазнала по вінця подібної недолі, щоб тільки згадати трагічний для її державности Переяславський договір, або ж московсько-комуністичну інвазію УНР під претекстом захисту українського народу перед „буржуазними кровопивцями". Стратегія насильного будування імперії — це історичний досвід Москви кожної ідеології.

Не зважаючи на позірні поступки своїм колоніям, кінцевою метою тієї злющої в довгих віках імперії було загальне обмосковлення теренів її володінь. Тому в сучасному, без уваги на всі завірення про суверенність народів колишнього СССР з боку Ґорбачова, аби тільки зберігся Союз під проводом Москви, чи спроби Єльцина нав'язати економічно-торговельну й будь-яку іншу співпрацю неросійських республік з Москвою, начебто заради „взаємної користи", або ж виступи Солженіцина за формуванням „триєдиної Руси" (Росія, Україна, Білорусія) — народ України має свій власний, рідний вибір вільного й гідного національного буття у грудневому референдумі: самостійна, незалежна держава українського народу — це єдина ґарантія його громадянських та національних прав. Кожна інша московська підмінка державної незалежности України означала б тільки, як образно висловились провідні люди Руху, пістряк на тілі батьківщини, що, насаджений підступно ворогами, або недругами незалежної української державности, розростався б постійно на її неминучу згубу.

Україна — вільна, соборна, незалежна, під мудрим державним проводом, у близькому майбутньому й економічно самовистачальна, має стати повноцінним членом світової дружби народів, аби взаємно розділювати з ними культурно-матеріяльні цінності й історично-цивілізаційний досвід. Лише в такому, всесвітньому союзі вільних народів, буде місце й на мирні зносини з Росією й іншими сусідніми народами.

Економічна...

(Закінчення зі стор. 2)

вати ударну програму в січні 1990 року, яку економісти вважають вдалою. Інфляція впала з 2,000 відс. до 40 відс. річно. Число затруднених у приватній промисловості подвоїлося від 1989 року від 1,3 до 2,5 мільйона осіб. Незважаючи на це, більшість державних підприємств далі виробляє продукти низької якости.

Інші завваги особисті або на підставі розмов з різними особами.

* Крамниці мають досить товарів, але світять пусткою тому, що люди не мають грошей. Чоловік і жінка мусять працювати, часто на двох роботах, щоб вижити.

* Доми і апартаменти є надзвичайно дорогі — між 500 і 2,000 долярів за квадратовий метер. Чужинці їх закуповують, а місцеві люди з цього незадоволені.

* Пенсії, які становлять 190 відс. пересічного заробітку за останні три роки затруднення не зрівноважаться з цінами. Пенсіонери мусять доробляти, щоб вижити. Платня учителя становить приблизно 120 долярів на місяць.

* Майже 70 відс. населення — бідне, а решта багаті — майже не існує середня верства.

* У Польщі перебуває ще близько 50,000 совєтського війська.

* Польща імпортувала в липні ц.р. 260,000 бочок оливи денно. Має на експорт вугілля, але на нього не має запотребування у Західній Европі. СССР, колишній покупець, не має валюти.

Існує незадоволення з теперішнього уряду, бо колишні комуністи далі при владі. Не покарано злочинців і злодіїв, чого обіцяв у своїй виборчій кампанії Лєх Валенса. Багато громадян вважає, що економічні життєві умови були кращі під комуністами як тепер.

СОЮЗ ОФІЦЕРІВ УКРАЇНИ заявив, що рішення міністерства оборони СССР провести в Україні огляд військових частин є провокативним і має своєю ціллю залякати населення республіки напередодні загальнонаціонального референдуму. Кандидат на президента Вячеслав Чорновіл, коментуючи цю подію, сказав, що „коли міністерство оборони не відкличе свого рішення, то доведеться звертатися до демократичних організацій Росії й інших країн з просьбою вплинути на рішення воєнної верхівки „центру".

В НЕДІЛЮ, 17-ГО ЛИСТОПАДА, іракські війська обстріляли курдські населені пункти на півночі Іраку. Обсерватори припускають, що це може бути початком генерального наступу Багдаду, метою якого є встановити контролю над північним реґіоном країни. Відновлення воєнних дій означає порушення угоди про припинення вогню.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашої найдорожчої
ДРУЖИНИ, МАМИ, ДОНІ, СЕСТРИ

бл. п.

МАРТИ БІЛИНСЬКОЇ

будуть відправлені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в четвер, 28-го листопада 1991 р. в церкві св. Тройці, Вашінґтон, Д. К.
в суботу, 30-го листопада 1991 р.
о год. 8-ій рано в катедрі св. о. Миколая, Чикаґо, Ілл.;
о год. 9-ій рано в церкві Різдва Пречистої Діви Марії, Лос Анджелес, Кал.;
о год. 9-ій рано, в церкві св. Івана Хрестителя, Виппані, Н. Дж.

Ділимося сумною вісткою з членами Т-ва „Самопоміч" та українською громадою, що в четвер, 14-го листопада 1991 р. відійшов у вічність

бл. п. д-р прав

ПЕТРО ДАРМОГРАЙ

секретар Головної Управи Т-ва „Самопоміч" та довголітній член Управи Відділу в Ню Йорку, визначний громадський діяч в краю і на еміґрації.

Похоронено покійного на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Родині покійного складаємо щирі співчуття.

Головна Управа і Відділ Т-ва „Самопоміч" в Ню Йорку

З глибоким жалем повідомляємо, що 9-го листопада 1991 р. упокоїлася в Бозі

сл. п.

ІРЕНА ДЕМБІЦЬКА

нар. 16-го червня 1926 р.

ПОХОРОН відбувся 13-го листопада 1991 р. з похоронного заведення Оленця до церкви св. Йосифа, а звідтам на цвинтар св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Залишені у смутку:

муж — МИКОЛА ДЕМБІЦЬКИЙ
сини —
ДАНИЛО з дружиною МЕЛАНІЄЮ і дітьми МИКОЛОЮ І КРИСТАЛ
ҐЛЕН з дружиною ДЖЕНЕТ і дітьми МИХАСЕМ І СУЗЕН
ПАВЛО
брат — МИХАЙЛО КУЧМА з родиною
сестра — АННА САЙМОЖ з родиною

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Дирекція Пластової Фундації в Ню Йорку

ділиться сумною вісткою зі своїм членством і громадянством, що дня 15-го листопада 1991 р. відійшов у вічність наш член спів-засновник і колишній голова

сл. п. маґістер

ПЕТРО ДАРМОГРАЙ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 18-го листопада 1991 р.

Родині покійного складаємо глибокі співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною вісткою, що в понеділок, 21-го жовтня 1991 р., несподівано відійшла у вічність

наша найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА, ДОНЯ, СЕСТРА

бл. п.

МАРТА БІЛИНСЬКА

ПАНАХИДА відбулася в п'ятницю, 25-го жовтня в похоронному заведенні Музика, Чикаґо, Ілл.

ПОХОРОН відбувся в суботу, 26-го жовтня 1991 р. з катедри св. о. Миколая на цвинтар св. Миколая, Чикаґо, Ілл.

В глибокому смутку залишені:

муж — ОЛЕГ
діти — РОМАН, ЛІДА І ПАВЛО з дружиною САНДРОЮ
мама — СОФІЯ КРУПКА
сестра — ХАРИТИНА САЛАНСІК з донею СОФІЙКОЮ
теща — АННА БІЛИНСЬКА
шваґер — ІГОР БІЛИНСЬКИЙ з дружиною МАРІЙКОЮ і донями УЛЯНОЮ, БОГДАНКОЮ КОЦКО з родиною І ХРИСТИНОЮ
та ближча і дальша родина в Америці, Канаді й Україні

Ділимося сумною вісткою з рідними і знайомими, що 18-го листопада 1991 р. по довгій недузі на 87-му році життя відійшла у вічність

наша найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

бл. п.

ТЕКЛЯ МАТВІЇШИН

з дому Марусин

нар. в селі Княже, пов. Золочів, Україна

ПАНАХИДА в четвер, 21-го листопада 1991 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Burnadz-Gorney-Opuda, 371 Lakeview Avenue, Clifton, N.J. 07011.

ПОХОРОН в п'ятницю, 22-го листопада 1991 р. з церкви св. Миколая, Пассейк, Н. Дж., а опісля на цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Залишені у смутку:

муж — ГРИГОРІЙ
син — СТЕФАН з дружиною ТЕРЕСЕЮ
внуки — ДАНА, СІҐО, СТЕФАН І ГРИГОРІЙ
правнучка — ЛЕСЯ
та ближча і дальша родина в Канаді, ЗСА й Україні

Замість квітів родина просить складати пожертви на Фонд Допомогу Україні, c/o Funeral Home Burnadz-Gorney-Opuda або Jaroslaw Marusyn, 34 Maliparves Rd., Whippany, N.J.

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і українською громадою, що в понеділок, 18-го листопада 1991 р. після тяжкої недуги відійшов у вічність

наш найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.

Володимир Попович

Покійний народжений 3-го жовтня 1919 р. в селі Кізлів на Україні. Був дійсним членом ОУН.

ПАНАХИДА в п'ятницю, 22-го листопада, о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Grey-Parker, **Порт Джервіс, Н. Й.**

ПОХОРОН в суботу, 23-го листопада 1991 р. з церкви св. Володимира в Ґлен Спей, Н. Й. о год. 11-ій на місцевий цвинтар в Ґлен Спей, Н. Й.

Ґорем прибиті:

дружина — ЮСТИНА
син — ЙОСИФ з дружиною ДАЄН
донька — РОКСОЛЯНА КІЗИК з чоловіком АНДРІЄМ
брат — СТЕФАН з дружиною в Арґентині
сестра — КАТЕРИНА з родиною в Арґентині
внуки — СТЕПАН, АНДРІЙ, МАТВІЙ, МАРКО, НАТАЛКА І ДАНА
та ближча і дальша родина

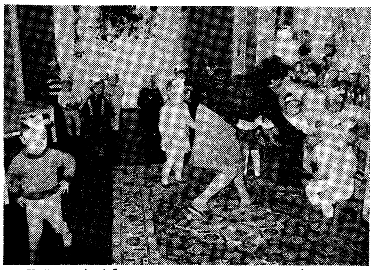
Замість квітів просимо складати пожертви на шпиталь в Києві, для жертв Чорнобиля, проєкт Українського Братського Союзу.

А „Прут"...

(Закінчення зі стор. 1)

Приміщення садочку „Колосок"

Наймолодші бавляться з учителькою в садочку.

Але тепер, від початку 1991 року, основник „Пруту" В. Ткачук, що є народним депутатом України, поставив собі ще одне завдання — поширення туризму в Карпатах. В тій цілі він нав'язав контакт із туристичним підприємством „Сковп" та з його власницею Марійкою Гельбіґ, у висліді чого почалися підготовані спільно тури до Івано-Франківського та Коломиї і далі в Карпати, а з тим виникла потреба подумати про будову готелю, щоб задоволити вимоги західніх туристів. Але про цей новий проєкт „Пруту" знаємо вже точно і наш провідник не потребує нам про це говорити. Він однак пригадує, що почалася ще одна нова ділянка співпраці із „Сковп", а це пакування і достава харчових пачок для мешканців України, які замовлятимуть їхні близькі за океаном.

Слухаючи усі ці подробиці, у нас насувається просте питання до нашого інформатора, як „Прут" розв'язує успішно проблему добрих працівників у всіх ділянках.

— Ми прийняли людей із колгоспів, які хочуть працювати і яким ми дали відповідно добрі умовини життя і заробітку. Ось бачите, підемо там де перебувають діти наших працівників впродовж цілого дня і там, де наша школа, тоді побачите, — пояснює нам наш провідник.

Підходимо до чепурної будівлі із назвою „Колосок". Перед будинком на загородженій площі із гойдалками та іншими приладами, бавляться діти під опікою учительки та няні. А в самому „Колоску" вітає нас привітна учителька та радо провадить до кімнат поодиноких груп. Довідуємося, що є тепер вісім груп по 7 дітей дошкільного віку, а в кожній учителька і няня, що дбають про забави, навчання та порядок. Кімнати чистенькі, повні квітів, іграшок і ляль, поруч спальні із ліжечками на яких виструнчені немов шпилі гір білі подушечки. У садочку діти бавляться, співають, а далі вже і навчаються дещо у передшкіллі. Батьки приводять їх уранці, а відбирають увечорі після закінчення праці і доплачують за це піклування 15 карбованців на місяць. Все це вияснює нам чергова учиелька, радо показуючи усі приміщення.

— А поруч знаходиться школа — каже вона — і в ній навчається 410 дітей.

— Скажіть, а як відбувається навчання тут чи в школі, чи змінилося в останньому часі?

— Тепер збираємося ми, учителі, та рішаємо, що і як навчати, а раніше все приходило як наказ з Києва — справжня показуха. Від двох років усе інакше.

Виходимо із нашою провідницею на майдан, де граються діти, і подивляємо здалеку виплекану спортову площу для старших. Тепер однак вони всі на лекціях і лише малята користають із соняшної погоди.

Біля огорожі сидить мале хлоп'ятко у синьому теплому комбінезоні й тужливо глядить на дорогу — мабуть чекає матері, а до її приходу ще далеко. Але Ромчик без страху переходить у нас з рук до рук, дозволяє пригорнути себе до серця з повним довір'ям до нашої сердечности. На прощання махає нам з усміхом ручкою, а ми думаємо, що саме для таких як він, шумить і розвивається „Прут".

Успішна збірка в Дітройті на допомогу Україні

Хоч пізно і неочікувано прийшов заклик з України про допомогу в цей вирішальний момент іспиту зрілости нашого народу, наша громада виявила свій шляхетний патріотизм, любов до рідної землі щедрими пожертвами, які дозволяють їй заявити, що свою повинність, вона виконала чесно. Бо оце на скору руку зорганізовані Товариством Прихильників Руху збори громади в неділю 10-го листопада зібрали велику кількість людей, які вже заздалегідь знали про ціль цих зборів і яким совість наказала прийти туди.

Зібрану громаду привітав голова Т-ва Прихильників Руху Любомир Татух, дякуючи за так численну участь, що є доказом зрозуміння громадою ваги хвилі та її бажання допомоги Україні в цей вагомий час.

Молитву провів о. Христофор Войтина, ЧСВВ, прохаючи Бога про благословення цих зборів.

Дальший провід вечора перебрав інж. Василь Колодчин. Організаторам вдалося запросити трьох блискучих промовців і знатоків справи.

Інж. Колодчин представив першим Володимира Василенка, професора міжнародного права Київського університету, члена української делеґації до Об'єднаних Націй. На його думку, наближається історична подія, коли народ України має підтвердити ухвалу 24 серпня про суверенність української держави. Коли дехто сумнівався в потребі проведення референдуму, ми не можемо забувати, що така була постанова Верховної Ради і ми мусимо шанувати свої закони. Успішне проведення референдуму буде непохитним доказом для світу, що український народ, свідомий своєї національної окремішности. Боятися референдуму нам нема чого. Соціологічна Централя вже проводила опитування, які виявили, що за суверенність буде голосувати 70—80 відсотків населення України. Військо, стаціоноване на Україні, участі в референдумі не буде брати. Безперечно, не у всіх областях відсотки ці будуть однакові, але нам потрібно звичайної більшости. Залякування, що Україні грозитиме економічна криза, бо Росія не буде доставляти нафти і дерева, можна заперечити, що тоді потерпить також Росія без українського збіжжя та цукру. Позитивний вислід референдуму змусить Захід змінити свою поставу відносно самостійности України.

Інж. Колодчин представив депутата Верховної Ради Ярослава Кендзьора. Він, можна сказати, прибув до нас прямо з Києва. Він також переконаний в тому, що в референдумі 70—80 відсотків голосуючих підтвердить постанову 24 серпня. Це раз назавжди виключить питання „чи ви питали народ". Характеризуючи працю нашого уряду, він вказав на нерішучість Л. Кравчука під час перевороту в Москві. Також висказав певні застереження щодо підписаного економічного договору з Центром. Якщо Україна має бути самостійна, вона мусить мати своє військо, свої гроші, свої усталені кордони. Він не вірить, що та економічна „співдружність" буде дійсно працювати. В договорі брак детального механізму і Верховна Рада мусить договір ратифікувати.

Третім промовцем був проф. Василь Маркусь. Як характеризував його інж. Колодчин, це не тільки відомий науковець, редактор „Енциклопедії Українознавства", але також суспільний діяч, віцепрезидент Координаційного Комітету Допомоги Україні, член Управи Світового Об'єднання за Патріярхальний Устрій Української Католицької Церкви. Він беззастережно підтримував думку обох попередників про потребу референдуму. Це винесло українську справу на міжнародний форум, бо про це говорилося також на засіданнях НАТО. Його позитивний вислід буде непорушним арґументом у наших руках. Щодо економічного договору, він добачує в ньому певні позитивні первні. Зима принесе зі собою напевно економічну скруту, а Захід не хоче допомогти, коли не буде цієї економічної співдружности. Кравчук крутить, це факт, але дипломатія цього часто вимагає.

Проф. Маркусь з'ясував конкретне питання потреби швидкої допомоги Україні. Українські політичні партії, а в першій мірі Рух, організують роз'яснювальну програму, висилаючи в терен людей відповідно вишколених для вияснення важливости голосування за референдум в дусі дійсних потреб України. Тих людей треба оплатити, запевнити їм харчі, транспорт та середники пропаґанди.

Будучи мешканцем Чикаґо, він повідомив про дуже успішну збіркову акцію в цьому місті. З ініціятиви його дружини д-р Дарії вироблено програму, в якій окремі жертводавці фінансують окремих пропаґандистів. В цей спосіб зібрано вже понад 50,000 дол. Він, знаючи Дітройт, не сумнівався, що наше місто не лишиться позаду. Пожертва на ту ціль запевнить нам спокійне сумління. Л. Татух відчитав довгу листу вже складених пожертв, які перевершили суму 50,000 дол. Ця сума збільшується щоденно.

Збори закінчено молитвою, яку провів о. Микола Невмержицький та відспіванням національного гимну.

Володимир Баран

ДОПОВНЕННЯ

У вістці п. н. „Піттсбурзька медична група працює в Чорнобилі" („Свобода" з 5-го листопада 1991 року) пропущено д-ра Юрія Білика, офталмолога з Бостону, — С. Тимяк.

В СЕРЕДУ, 20-ГО ЛИСТОПАДА, в Москві вступила в дію програма приватизації столичної торгівлі. До двох місяців буде продано в приватні руки всі склепи. Передбачено з 1-го грудня ввести вільні ціни. Ті підприємства торгівлі, які не знайдуть своїх господарств, буде продано на авкціоні.

БОЛГАРСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ Желю Желєв заявив у понеділок, 18-го листопада, що безпека його країни цілком залежить від НАТО і в майбутньому він сподівається на вступ Болгарії в Північноатлянтичний оборонний союз. Желєв пояснив, що його увага до НАТО пов'язана з побоюванням, що громадянська війна в Юґославії може стимулювати етнічні зіткненя в Болгарії. Однак відомо, що згідно зі своїми основоположними документами НАТО не має права діяти за межами кордонів 16 країн — учасниць.

У ЗВЕРНЕННІ ДО УЧАСНИКІВ зустрічі власників великих компаній країни у Чарлстоні, Південна Каролайна, президент Джордж Буш передбачив початок у 1992 році „нової ери розквіту" і „економічне зростання, якого ми давно не бачили". „Якщо кожний з нас виконає свою працю, — сказав Президент, маючи на увазі як Уряд, так і діловий світ, — у 1992 році для американського народу почнеться нова ера розквіту. Звичайно, перед нами стоять певні проблеми. Але ми розв'яжемо їх". Джордж Буш ясно дав зрозуміти, що виступає проти напівзаходів, які передбачають тимчасове лікування економічних хворіб. До таких він відніс зменшення податків.

Відбулися...

(Закінчення зі стор. 1)

позитивний. Діяспора ЗСА і Канади вповні зрозуміла історичну вагу референдуму.

Перебуваючи у Вашінґтоні, члени Екзекутиви були гістьми на річному бенкеті Централі Українських Кооператив Америки і мали змогу просити дирекцію ЦУКА про підтримку ГРР. Директори здеклярували на ККДУ значну дотацію. ККДУ є свідомий що громадські організації рівнож ухвалили значні дотації на підтримку процесів відродження України.

Під час перебування в Києві Б. Бурачинський, В. Баранецький, В. Володюк і Р. Воронка (та одноразово Н. Олесницький) відбули три засідання з міністерством народної освіти та два з Товариством Української Мови ім. Т. Шевченка „Просвіта". Вони уточнили видання 2 мільйонів шкільних читанок з національною і релігійною тематикою для 1-4 кляс. Цей спільний проєкт ККДУ і Шкільної Ради ЗСА проходить дуже успішно і 1-го січня 1992 року зредаґовані і ілюстровані манускрипти будуть віддані до друку. УНС і Фундація „Думки про віру" (пастор Я. Шепелявець, директор) є головним фундатором американської частини коштів цього проєкту. Міністерство приділило на цей проєкт 29 міл. рублів. Помимо цього додаткових 50,000 американських долярів потрібно ще зібрати на цей важливий виховний проєкт. В. Володюк погодився завідувати цим проєктом від ККДУ, а проф. Є. Федоренко від Шкільної Ради.

При обговоренні майбутніх дій рішено аґресивно підтримати кампанію листів і телеграм від організацій і громадян до членів Конґресу ЗСА та Білого Дому за визнання незалежности України по успішному висліді референдуму.

З початком січня 1992 року Екзекутива плянує видати звіт з діяльности та фінансові дані за минулий рік.

Засідання Ради Директорів ККДУ плянується на грудень цього року.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ покищо не назвав дати висунення своєї кандидатури на другу каденцію. Пресове аґентство АП повідомляє, що раніше вважали, ніби Буш повідомить про формування комітету у справі виборів у січні, однак газета „Вашінґтон Пост" писала недавно, що Президент дасть знати про це в грудні. Як підкреслив пресовий секретар Білого Дому Марлин Фицвотер, коли Президент офіційно висуне свою кандидатуру на другу каденцію, на багато його рішень будуть дивитися крізь призму виборчої боротьби. Буш хоче уникнути цього, бо багато його нинішніх ініціятив абсолютно не зв'язані з майбутніми виборами.

ГОЛОВА КРАЙОВОГО комітету Республіканської партії Клейтон Юттер сказав, що „довгі роздуми Маріо Квомо є доказом його нерішучости". В особі президента Джорджа Буша ми маємо Президента, який витрачає багато часу на розмови з чужинецькими лідерами. В особі Маріо Квомо ми можемо дістати кандидата на президента, який витрачає надто багато часу на розмови з самим собою", — сказав сенатор-демократ Том Гаркін, який вже повідомив про свою участь у боротьбі за Білий Дім. „Квомо каже, що не може вирішити, висувати чи не висувати свою кандидатуру. Він хотів підкинути монету, щоб дістати відповідь, але в касі стейту Ню Йорк не виявилося ні однієї монетки", — сказав Джей Лено, який змінить в наступному році на телестудії Джанні Карсона.

ЛЕТУНСЬКА КОМПАНІЯ „Аляска ейрлайн" звернулася до Департаменту транспорту ЗСА за дозволом виконувати рейси між Анкоріджем і Владивостоком. Від червня цього року літаки цієї компанії „Боїнґ-727" роблять по три рейси на тиждень між столицею Аляски і совєтськими північними містами Маґаданом і Хабаровськом.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ запросив у Білий Дім ізраїльського прем'єра Їцака Шаміра. Зустріч повинна відбутися 23-го листопада під час візити Шаміра в ЗСА. Прем'єр-міністер Ізраїля має зустрітися з представниками жидівських громад Лос Анджелесу, Бостону і Балтимору. Дж. Буш має намір обговорити з Шаміром перспективи розвитку мирового процесу на Близькому Сході.